

Муниципальное образование «Закаменский район»
Муниципальное казенное учреждение
«Закаменское районное управление образования»
Муниципальное автономное общеобразовательное учреждение
"Ехэ – Цакирская средняя общеобразовательная школа"

«Рассмотрено»
на заседании МО учителей
начального цикла
О.В. Банзарханова /Банзарханова О.В./
Протокол № 1
от «29» 08 2017г.

«Согласовано»
Заместитель директора школы
по УВР
О.М. Цырендоржиева /Цырендоржиева О.М./
«30» 08 2017
г.

«Утверждено»
директор школы
Б.Ц. Тубшинова /Б.Ц. Тубшинова /
Приказ № 58
от «31» августа 2017г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по родной литературе

Автор учебника: С. Ц. Содномов, С.Д. Цыденова

Класс: 2

Количество часов: 70

Учитель: Аюева Соелма Родионовна

Ехэ – Цакир

2017

ТАЙЛБАРИ БЭШЭГ

Рабочая программа по бурятской литературе составлена на основе:

- закона «Об образовании в Российской Федерации»,
- Федерального государственного образовательного стандарта начального общего образования (приказ Министерства образования и науки РФ № 17785 от 6 октября 2009 г.);
- Примерной программы по бурятскому языку для 1-4 классов национальной школы под редакцией Д.Д. Ошорова;
- Турэлхи хэлэн. 2 класс. в 2 ч. / С.Ц. Содномов, Ц.Д. Цыленова, Ц.Б. Цыдыпова. - Улан-Удэ, «Бэлиг» хэблэл, 2005;

Программа составлена для обучающихся 2 классов общеобразовательной школы, изучающих предмет в объеме обязательного минимума содержания на базовом уровне (2 часа в неделю, 70 ч в год). Срок реализации 2017- 2018 учебный год (35 недель). Объем часов учебной нагрузки, отведенных на освоение рабочей программы определен, федеральным базисным учебным планом и учебными планами образовательного учреждения.

ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

Литературна уншалгын **шухала зорилго** хадаа ухибуудые уран угэдэ, уран зохоолдо дуратай, тэрэниие уншаха дуй дуршэлтэй болгон хумуужуулхэ. Ухибууд бага наһандаа турэлхи хэлэнэйнгээ баялигтай, илангаяа уран угын удха шанартай танилсажа, бээ даагаад уран зохоолнуудые саг ургэлжэ уншаха дадалтай болохо еһотой.

Удхаараа ойлгосотой богонихон рассказ, онтохо, шулэг гу, али басни ухибууд уншахадаа, зохоолой удхые, гол шухала һанал бодолые, уйлэдэгшэ нюурнуудые, тэдэнэй абари зан, уйлэ хэрэгуудые бата бэхээр ойлгожо абаха болоно. Уран зохоолой дурсэлэн харуулдаг аргуудые, илангаяа хэлэнэйн баялиг тухай ойлгожо абаха.

ПЛАНИРУЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ОСВОЕНИЯ ПРЕДМЕТА .УХИБҮҮНЭЙ ӨӨРЫН ХҮГЖЭЛТЫН ДҮНГҮҮД (ЛИЧНОСТНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ):

- өөрынгөө сэдхэлэй байдал түрэл хэлэн дээрээ хэлэхэ;
- оршон тойронхи байгаалиин, тиихэдэ хажуудахи хүнүүдэйнгээ байдал ойлгохо, тэдэндэ өөрынгөө хандаса, хүнүүдые дэмжэһэнээ, тэдэндэ туһалһанаа түрэл хэлэн дээрээ харуулха;
- өөрынгөө хэлэ уран, баян, тодо, сэбэр болонхоёо оролдохо;
- тоонтодоо, түрэл орондоо дуратай байһанаа, өөрынгөө хандаса харуулха; - уншаха, харилсаха дуратай байха;
- бэшэхэ шадабаритай байха, буулгажа бэшэхэ, шагнажа ябаад бэшэхэ, өөрөө зохёон бэшэхэ;
- өөрынгөө сэдхэлэй байдал тухай, тиихэдэ үзэһэн юумэнүүд тухайгаа бэшэжэ (эссе жанрын түхэлөөр) харуулха;
- түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха; - өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха.

Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари (регулятивные УУД):

- өөрөө хэшээлэй темэ хэлэхэ, зорилгыень табиha;
- багшатаа сугтаа һуралсалай проблемнэ асуудал яжаа шиидхэхэ тухайгаа хөөрэлдэн, тусхай түсэб табиha;
- өөрынгөө хэжэ байһан үйлэнүүдые түсэбэй, алгоритмын үйлэнүүдтэй тааруулха, зэргэсүүлхэ, тиин өөрынгөө ажаябуулга шалгаха, сэгнэхэ, зүб болгохо.
- өөрынгөө ондоо хүнүүдэй, классайнгаа ажал тусхай критеринүүдээр шалгаха, хэр зэргэ шадабаритай болобобиб гэжэ элирүүлжэ һураха, критеринүүдые зохёохо.

Оршон тойрониё шудалха шадабари (познательные УУД):

- текстээр дамжуулагдаһан мэдээсэлнүүдэй янза (виды информации) ойлгохо: юун тухай хэлэгдэнэб, удхань ямар бэ, идейнь ямар бэ?
- олон ондоо янзын уншалга хэрэглэхэ;
- ондо ондоо түхэлтэй ытекстнүүд (текст, схемэ, таблица, зураг) сооһоо өөртөө мэдээсэл олохо;
- үгөөр хэлэгдэнэ ойлгосо схемэ, таблица, модель болохо, тиин һөөргэнь модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэхэ;
- анализ, синтез хэхэ;
- шалтагаан хойшолон хоёрой хоорондохол холбоо харуулха, тодоруулан зохёон тогтоохо; - бодомжолхо.

Харилсалха шадабари (коммуникативные УУД):

- хэлэлгын зорилгоһоо дулдыдуулан өөрынгөө һанал бодол аман ба бэшэгэй хэлэн дээрэ харуулха;
- хэлэхэ, харилсаха зорилгоһоо үндэхэлэн, хэрэгтэй сагта монолог гү, али диалог хэрэглэжэ шадаха;
- өөрынгөө һанал бодол, һанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха;
- хүнүүдэй хэлэһые шагнаха, ойлгохо, тиин өөрынгөө һанал бодол хубилгахаяа бэлэн байха;
- ажаябуулга эмхидхэхэдээ, хөөрэлдэжэ, хоорондоо хэлсэжэ, нэгэ һанал бодолго ерэхэ; - асуудалнуудыё табиха.

Түрэлхи хэлээр шадабари:

- бага һананай һурагшадай литературна хүгжэлтэ дээшэлүүлхэ байдал тогтоолгын ажал үргэлжэлүүлхэ;
- уран зохёолнуудыё дүүрэн хадуун абаха, эмоциональнаар хандаха шадабари хүгжөөлгыё үргэлжэлүүлхэ;
- уран зохёол сэдхэхэлээрээ мэдэрхэ, ойлгохо, зохёолой байгуулһан уран аргуудыё таниха, тухайлан бодомжолго зохёохы дадалнуудыё хүгжөөлгэ үргэлжэлүүлхэ;
- хүүгэдэй поэтичeskэ дуулан шагналга, уран һайханда нарин хандалга, зохёолой хэлэн. - - -
- Удха дээрэнь хүдэлжэ, хүмүүнэй үнэ сэнтэй хараа бүрилдүүлгэ хүгжөөлгэ үргэдхэхэ;
- уран зохёолдо эдир уншалгын хандаса харуулжа һургаха тухай;
- уран уншалгын дадал нарижуулха;
- хэмжээгээрээ ехэ багашье, удхаараа хүнгэн хүндэшьё зохёолнуудыё гүнзэгыгөөр ойлгохо дадал нарижуулха;
- сэдбээрээ, жанраараа элдэб зохёолнуудыё уншажа һурагшад мэдэхэ юумэ үргэдхэжэ, тэдэнэй оюун-эстетическэ, позновательна дүршэл үргэн болголгын нарижуулха;
- бага һананай һурагшадта зорюулагдаһан эрхим уран зохёолнуудтай болон наупозновательна литературай танилсуулга үргэлжэлүүлхэ;
- һурагшадай уншаха һонирхол, эрмэлзэл дээрэнь үндэхэлэжэ, уншалгын шанар программын эрилтын ёһоор нарижуулха.

СОДЕРЖАНИЕ.

Хоёрдохол классай программа соо жэлэй дурбэн саг ба хунуудэй хэдэг ажал, арад зоной ёһо заншал, эжы абын алтан һургаал, гэр булэ ба уг гарбал, табан хушуу мал тухай, һайн һайхан абари зан хумуужуулгэ харуулһан уран зохёолнууд гол һуури эзэлхэ болоно.

Ушоо тиихэдэ һурагшад буряад болон бэшэшьё арадуудай Аман зохёолһоо онтохонууд, ульгэрнууд, онһон угэнууд ба таабаринуудтай, уран зохёолшодой расказууд, шулэгууд, баснинууд болон дуунуудтай танилсаха ёһотой.

Хоёрдохол класста удхыень ойлгон ураар уншажа һуралгада, удхын сохилтодо, уншажа байһан текстынгээ удхыё дуунайнгаа аялгаар гаргалгада гол анхарал табигдана. Уншаһан текстээ удхаарнь хэдэн хубинуудта хубааха, зохёолой гол һанал бодолыень оложо шадаха,

болоһон уйлэ ушарнуудые, оорынгоо хандалгыг харуулха, уншаһанаа дэлгэрэнгыгээр ба тобшоор хоорэхэ шадабаритай болохо.

Хоёрдохи классай хурагшад зубоор ба тургэноор уншалгын хусэд дуршэлтэй болоһон байха еһотой. Тургэн уншалгын хэмжээнэ жэлэй хуулдэ минута соо 40-50 угэ байха.

хурагшадай словарь баяжуулан ургэдхэжэ, тэрэнээ хэлэлгэдээ хэрэглэжэ хураха худэлмэри ябуулха. хурагшад ооһодоо уншаһан текст сооһоо элдэб уйлэ ушарнуудые, узэгдэлнуудые харуулһан угэнуудые, найруулгануудые оложо хураха. хурагшад расказууд, онтохонууд, шулэгууд ба статьянуудай онсо илгаатай практикаар танилсаха.

УЧЕБНО-ТЕМАТИЧЕСКИЙ ПЛАН

№	Темэнууд	Саг
1	Мэндэ амар, хургуули!	1
2	Турэлхи хэлэн – турэхэн дайда	2
3	Хэшэгээр баян намар	3
4	Хун – байгаалиин ури	4
5	Хун болохо багаһаа	6
6	Аман угын абдарһаа	11
7	Убгэн буурал убэлнай	7
8	Ухибуудэй дуратай уран зохеолшод	6
9	Сагаалган-манай хайндэр Саг уедэ мандаха болтогой!	5
10	Арадай баялиг – табан эрдэни	3
11	Буряад нааданууд	6
12	Айлшан хабар	7
13	Литературна онтохонууд	3
14	Бууралхан Буряад оромнай	4
15	Резерв	2
	ИТОГО	70

ФОРМЫ ОРГАНИЗАЦИИ УЧЕБНЫХ ЗАНЯТИЙ

Основными формами работы в начальном классе являются коллективные, групповые и индивидуальные. Использование игровых технологий, технологий лично – ориентированного и дифференцированного обучения, информационно – коммуникационных технологий способствует формированию основных компетенций учащихся, развитию их познавательной активности.

ОПИСАНИЕ УЧЕБНО-МЕТОДИЧЕСКОГО КОМПЛЕКТА И МАТЕРИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКОЙ БАЗЫ.

Хоёрдохи классай хурагшадай хэрэглэхэ номууд:

- Турэлхи хэлэн. 2 класс. в 2 ч. / С.Ц. Содномов, Ц.Д. Цыленова, Ц.Б. Цыдыпова. - УланУдэ, «Бэлиг» хэблэл, 2005;

• Багшын хэрэглэхэ номууд:

- Д.Д. Ошоров **Буряад хэлэн, уншалга, хэлэлгэ хүгжөөлгэ. Буряад нургуулин программнууд, 1 – 4 классууд** Улан - Үдэ «Бэлиг» 2004
- С.Д. Бабуев, С.С. Балагунова, Ц.Ц. Бальжинимаева, Ц.Б. Будаев, А.Н. Содномов **Буряад хэлэнэй тайлбари толи**
Улан – Үдэ Буряадай номой хэблэл 1992

ТУРЭЛХИ ХЭЛЭЭР ТЕМАТИЧЕСКЭ ТУСЭБ

№ урок а	Название раздела	Тема урока	Количество о часов
1	Мэндэ амар, хургуули!	Мэндэ амар, хургуули!	1
2	Турэлхи хэлэн – түрэнхэн дайда	Турэлхи хэлэн	1
3		Турэл нютагай татаса	1
4	Хэшэгээр баян намар	Намар	1
5		Бургааһан туудэг	1
6		Галуудай бусалган	1
7	Хун – байгаалиин ури	Арсалдаан	1
8		Булаг	1
9		Зугын булэ	1
10		Нютагаймнай сэсэгууд. Нютагаймнай шубууд	1
11	Хун болохо багаһаа	Хубуухэйн хусэл	1
12		Мартамхай Мархай	1
13		Та	1
14		Аягуй ушар	1
15		Дохолон хун	1
16		Хурдан Зэрдэ	1
17	Аман угын абдарһаа	Онтохонууд	1
18		Мэхэтэй петух	1
19		Хулгана тэмээн хоер	1
20		Угытэй уншэн басаган	1
21		һарада гараһан һайхан басаган	1
22		Хитаахан хубуун	1
23		Гурбан таабари уншалга	1
24		Аргатай тулэшэн	1
25		Таабаринууд	1
26		Онһон угэнууд	1
27		Жороо угэнууд	1
28	Убгэн буурал убэлнай	Убэл	1
29		Саһан	1
30		Туруушын саһан	1
31		һонирхолтой асуудал	1
32		Убэлэй ааша	1
33		Боосоогоо алдаһан Булад	1
34		Елкын дэргэдэ	1
35	Ухибуудэй дуратай уран зохеолшод	Х.Н. Намсараев. Уран хуугэд	1
36		Б.Д.Абидуев. Муура багша	1

37		Ц-Б.Б. Бадмаев. Убэл ерэбэ	1
38		Ц-Д. Д. Дондокова. Саһан баабхайн гомдол	1
39		Г.Г.Чимитов. Сухалтай убэл	1
40		Э.Ч. Дугаров. Минии гулгэн	1
41	Сагаалган-манай һайндэр Саг уедэ мандаха болтогой!	Сагаан һараар!	1
42		Сагаалган тухай	1
43		Сагаалган	1
44		Арбан хоер жэл	1
45		Сагаалганай бэлэг	1
46		Табан хушуу мал	1
47	Арадай баялиг – табан эрдэни	Гэнтын ушарал	1
48		Табан нухэд	1
49		Бухэ барилдаан тухай	1
50		һур харбаан	1
51		Мори урилдаан тухай	1
52	Буряад нааданууд	Шагай наадан	1
53		Шатар	1
54		Минии нааданхайнууд	1
55	Айлшан хабар	Хабар ерэбэ	1
56		Бэлэг	1
57		Шубуудай бусалгын болзор	1
58		Юрий Гагарин – дэлхэй дээрэхи эгээн туруушын космонавт	1
59		Аша хубуун	1
60		Гал могой жэл	1
61		Батын убгэн баабай	1
62	Литературна онтохонууд	Тэхэ бабанын туухэ	1
63		Уран дархан	1
64		Хунэй нухэр	1
65	Бууралхан Буряад оромнай	Буряадни	1
66		Улан-Удэ	1
67		Буряад нютагууд тухай бадагуудай баглаа	1
68		Буряад орон	1
69-70		Резерв	2